

332.1(497.1)
1094.5)

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

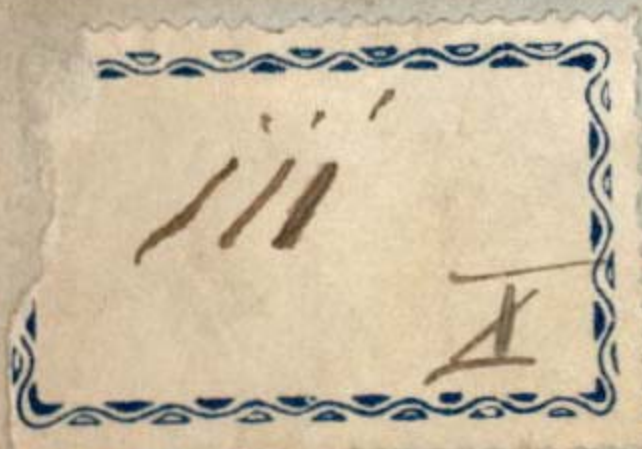
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ЗАКОН

О

УРЕЂЕЊУ УПРАВЕ ФОНДОВА

(СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОД 21.
ФЕБРУАРА 1906. ГОДИНЕ, — 14. ЈУНА
1910. ГОДИНЕ, — 30. МАРТА 1922. ГО-
ДИНЕ — И 14. МАРТА 1924. ГОДИНЕ)

БЕОГРАД

ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

1929

БИБЛИОТЕКА
Министарства Правде
Бр. _____

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ЗАКОН О УРЕЂЕЊУ УПРАВЕ ФОНДОВА

(СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ОД 21.
ФЕБРУАРА 1906. ГОДИНЕ, — 14. ЈУНА
1910. ГОДИНЕ, — 30. МАРТА 1922. ГО-
ДИНЕ — И 14. МАРТА 1924. ГОДИНЕ)

Уведено у нови изданац бр. 3540

1 јануара 1942 год.

Београд

БЕОГРАД
ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
1929

Зак. бр. 36094

МИ
АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
КРАЉ СРБИЈЕ

Проглашавамо и објављујемо свима и сва-
коме, да је Народна Скупштина решила и да
смо ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН
О
УРЕЂЕЊУ УПРАВЕ ФОНДОВА

(са изменама и допунама од 21. фебруара 1906. год.,
— 14. јуна 1910. год., — 30. марта 1922. год. —
и 14. марта 1924. год.).

ОДСЕК I.

Чл. 1.

Досадања Управа Фондова Краљевине Ср-
ба, Хрвата и Словенаца носиће назив: „Др-
жавна Хипотекарна Банка Краљевине Срба,
Хрвата и Словенаца”.

Француски је назив Државне Хипотекарне Банке: »Crédit Foncier du Royaume des Serbes, Croates et Slovenes«.

Државном Хипотекарном Банком управља Управни Одбор састављен по прописима овога Закона.

43,
и,

Чл. 2.

Државну Хипотекарну Банку пуноважно потписује Управник или његов заступник и дежурни члан Управног Одбора.

Један (иначе)

Чл. 3.

Државној Хипотекарној Банци главно је седиште у Београду, а по потреби може оснивати и филјале по унутрашњости, и у иностранству

Чл. 4.

За све обавезе Државне Хипотекарне Банке јемчи Држава.

ОДСЕК II.

а) КРУГ РАДА

Чл. 5.

Државна Хипотекарна Банка овлашћена је да може радити ове послове:

✓ 1) да рукује свима државним и другим јавним фондовима, као и пупилним и депозитним капиталима;

✓ 2) да рукује општинским, среским, обласним (окружним) капиталима, који јој се предају на руковање, а тако исто и свима капиталима и новцима црквеним, манастирским и других корпорација, који се купе у прирезима а не употребе се у року од шест месеци на оно чему су намењени;

3) да прима под интерес капитале у готовом новцу на уложне књижице, на благајничке записе који носе интерес и на текуће рачуне;

4) да даје зајмове на залози непокретног имања — добара (хипотеке) на територији Краљевине;

5) да даје зајмове за грађење на подлози менице и заложене вредности грађевине која се има подићи из одобреног кредита;

6) да даје зајмове областима, окрузима, срезovima и општинама на залог приреза и прихода надлежном влашћу одобрених;

7) да даје зајмове у циљу мелиорације земљишта Водним Задругама на подлози Законом огарантованих прихода;

8) да даје зајмове на бањска земљишта и зграде подигнуте од тврдог материјала, ако су у реону бањском, и ако су зграде подигнуте или се подижу по плану бањског уређења;

9) да даје зајмове држави за подизање зграда на подлози хипотекованог потраживања и буџетом огарантованог ануитета;

10) да даје зајмове на подлози хартија од вредности (ломбард) државних или државом огарантованих;

11) да врши есконтовање и реесконтовање меница и девиза са три потписа, од којих један кога домаћег завода, или са три потписа, а без потписа домаћег новчаног завода, ако је поред меничног јемства за дуговање дата и залога у непокретном имању;

12) да на подлози готовог новца, меница или хартија од вредности, може вршити послове жиро и текућих рачуна, издавање чекова, упутница или акредитива. Депо меница на основу кога се отвара текући рачун, мора бити за 25% већи од износа отвореног кредита;

13) да врши куповину и продају хартија од вредности за туђ рачун;

14) да врши наплате и исплате за туђ рачун, као и наплате и исплате купона, ако им је рок за исплату протекао, а нису застарели;

15) да прима на чување готов новац, хартије од вредности и друге вредности;

16) да на основи зајмова о којима је реч у тачци 4. и 8. може издавати заложнице;

17) да на основи зајмова о којима је реч у тач. 6., 7. и 9. може издавати обвезнице;

18) да за свој и туђ рачун купује и продаје своје заложнице и обвезнице по дневном курсу;

19) да есконтује своје извучене заложнице и обвезнице као и њихове купоне којима је рок исплате најдаље кроз пола године;

20) да даје зајмове Земљорадничким Задругама и њиховим Савезима према њиховим правилима потврђеним на основу Закона о Земљорадничким и Занатским Задругама.

У послове под 10., 11. и 12. Државна Хипотекарна Банка може улагати по правилу само новчана средства прибављена у облику улога на штедњу или краткорочних записа. Ове послове Државна Хипотекарна Банка вршиће одвојено од хипотекарних послова.

27. (14-16)

Чл. 5. а.

Условe под којима ће Државна Хипотекарна Банка обављати ове послове, регулисаће Управни Одбор нарочитим правилником, чије

одредбе морају бити засноване на Закону о уређењу Државне Хипотекарне Банке.

Управни Одбор одређиваће за све ове послове величину интересне стопе и провизије, водећи рачуна о условима новчаног тржишта. Он ће одређивати величину интересне стопе за емитовање заложница и обвезница у смислу чл. 69. тач. 4. Закона о уређењу Државне Хипотекарне Банке. Управник ће поднети писмен извештај Министру Трговине и Индустрије о решењу Управног Одбора у погледу каматне стопе.

Ако би Управни Одбор решио да интересна стопа на зајмове буде већа од $7\frac{1}{2}\%$ а на уложне јавне фондове и пупилне масе мања од 5% , прибавиће за такве одлуке одобрење Министра Трговине и Индустрије.

Чл. 6.

Осим послова, побројаних у последњем члану, Државна Хипотекарна Банка не може радити никакве друге послове.

6. ДАВАЊЕ ЗАЈМОВА НА НЕПОКРЕТНА ДОБРА

Чл. 7.

Државна Хипотекарна Банка даје зајмове на следећа непокретна добра:

1) на земљишта за подизање зграда, и то само у варошима и варошицама;

2) на земљишта са зградама од тврдог материјала, на утврђеној регулационој линији;

3) на земљишта пољопривредна (њиве, ливаде, винограде, воћњаке, забране, баштованцинице и томе слично) рачунајући само вредност чисте земље.

Чл. 8.

Државна Хипотекарна Банка не сме давати зајмове:

1) на зграде, подигнуте од мешовитог или слабог материјала;

2) на зграде, које не дају приход по својој употреби, или им се приход не може стално одредити, као што су: болнице, позоришта, зборишта, школе, изложбене зграде и томе слично;

3) на руднике и мајдане ма које врсте, као и на зграде, које служе рударским ^{и индустријским} предузећима;

4) на острва, као и земље покрај река, речица и потока, које би биле изложене поплавама, квару, рођењу и пренашању на друго место;

5) на друмске и сеоске механе.

Чл. 9.

Државна Хипотекарна Банка даје зајмове на залог предмета, изложених у чл. 7, под 1, 2 и 3 највише до половине њихове вредности.

Чл. 10.

Оцену имања, на које се жели код Банке узети зајам, вршиће Банка преко нарочитих својих повереника и органа, а у смислу одредаба, које ће у правилима њеним за оцењивање имања прописане бити.

Чл. 11.

Зграде, на које Банка даје зајмове, морају бити осигуране против пожара код којег друштва за осигурање, које је стекло право, да може вршити те послове у земљи.

Висину осигурања цени Управни Одбор.

Сва права по полиси и осигурању преносе се на Банку, а полиса се предаје Банци и остаје код ње за све време трајања зајма.

Премију за осигурање полагаће сама Банка за рачун дужника, осигуравајућем друштву. За исплаћене суме Банка ће привремено задужити дужника, а наплатиће их првом приликом, при полагању полугодишње рате.

За зграде, заложене код Банке, које би пожар уништио, Банка ће од дотичног друштва за осигурање наплатити припадајућу накнаду и издаће је дужнику или од једном, кад дужник доведе заложено имање у првобитно стање, или у ратама, према напредовању зидања.

Дужницима, који у року од две године, од дана, кога је Банка примила накнаду за осигурање, не би поставили заложено имање у првобитно стање, Банка ће отказати зајам и задржати примљену накнаду у отплату њеног потраживања, а за остатак тражиће наплату од дужника. Ако би примљена накнада била већа од банчиног потраживања, послаће се вишак суду.

Банка још има право, да, до наплате накнаде од друштва, тражи допуно обезбеђење, или наплату свога потраживања и из другог имања дужниковог.

Чл. 12.

Банка даје зајам на непокретно имање са интабулацијом (хипотеком) само на прво место, са интересом највише до 6% годишње.

Чл. 13.

Рок зајму не може бити дужи од тридесет и две године. Краћи може бити.

У одређеном року мора се исплатити сав зајам и интерес. Плаћање бива полугодишње унапред, до целе исплате, свакад у једнакој суми (ануитет), која одговара року и интересу.

Чл. 14.

Зајам не може бити мањи од 1.000.— динара на имања у варошима и варошицама и од 500.— динара на имања у селима.

Зајмови ће се издавати редом, како су тражени, о чему води бригу Управник. Но од зајмова пријављених у једном месецу првенствено ће се решавати и издавати они, где су зајмотражиоци земљорадници, ако тражени зајам не прелази 1.000.— динара.

Ако се ни за два месеца, од како је дужник решењем извештен да му је зајам одобрен и да је суду облигација ради потврде и интабулсања послата, кривицом дужниковом интабулација не потврди и не интабулише, или, ако дужник после свршеног тога посла и после позива да зајам прими, ни за месец дана га не прими, одобрење се зајма онда поништава, а дужник је обавезан на одобрени зајам пла-

тити интерес како за то прошло време од реченог извешћа до поништаја, тако и за још месец дана од поништаја у напред.

Чл. 15.

Државна Хипотекарна Банка издаје хипотекарне зајмове у готову новцу.

Чл. 16.

Ко жели да добије зајам од Банке на залог својих непокретних добара, мора се тога ради обратити Банци молбом, којој ће приложити све оне податке и документа и испунити све оне услове, који ће бити прописани правилима банчиним за давање зајмова на непокретна добра.

Дужник ће, осим тога, приложити својој молби и оригиналну тапију, као доказ о својини свога имања, а тако исто и доказ, кад је и на који начин дошао до својине имања, ако се то из тапије не види.

Земљорадници, који се пријаве за зајам Банци, морају поднети потпун доказ и о томе, да им је, поред имања које нуде у залог Банци, остало још онолико имања, колико им се по пропису § 471. тач. 4. грађанско-судског поступка изузима од извршења и продаје. На

ово имање *Банка* неће давати зајам, али ће и на њега ставити интабулацију.

Сви ови докази остаће у *Банци* за све време, док јој зајам не буде потпуно исплаћен.

По жељи дужниковој, *Банка* му може издати препис оригиналне тапије његове, као и осталих поднесених докумената, на којима ће бити означено, да се оригинал налази у *Банци* по зајму, који му је она издала.

Тапија, као и остала документа, која су приложена молби зајмотражиоца, враћају му се, ако му тражени зајам није одобрен.

Чл. 17.

Кад жели да добије зајам лице које живи у задрузи, онда се претходно морају непосредно пред надлежним првостепеним судом да изјасне сви пунолетни задругари, а за малолетне њихови стараоци, да желе узети зајам, и тек пошто се њихов пристанак добије, може се зајам учинити.

Исто тако, ако има удовица или других лица, која по Закону имају права уживања на истим добрима, то се и она морају да изјасне да одобравају ово задужење.

Кад стараоци траже зајам за малолетнике, морају претходно издејствовати од надлеж-

нога старатељског судије одобрење, по коме могу да задуже непокретна добра малолетника.

Чл. 18.

Дужник може платити зајам и пре уговореног рока, само о томе мора *Банку* извести написмено на шест месеци пре плаћања, или, ако, то не учини, мора *Банци* платити на дуг интерес за 1 месец унапред, од дана плаћања *Банци*.

Чл. 19.

Банка има права да откаже дужнику и пре рока зајам и тражи наплату, ако би вредност залогa опала, а дужник не би могао дати *Банци* тражену допуну залогa.

Чл. 20.

Власник заложеног имања дужан је претходно да извести *Банку* написмено о свакој зватнијој промени, коју на имању намерава учинити, а која би мењала вредност њене залогa. Ако *Банка* нађе, да би се намераваном променом смањила вредност заложеног јој имања, она има право да тражи: или допуну залогa, или наплату целогa дугa. Ово исто

вреди и за случај ако дужник промену изврши, а Банку о томе не извести.

Чл. 21.

Трошкове око оцењивања имања, као и остале издатке, које Банка буде имала, приликом решавања о молби за зајам, сноси сам зајмотражилац. У томе циљу, сваки онај, који тражи зајам, дужан је уз своју молбу положити Банци у напред и извесну суму новаца, утврђену од стране Банке, из које ће Банка подмиривати све своје трошкове. Ако дужнику није одобрен зајам, враћа му се из ове суме само онолико, колико је по измирењу свију трошкова банчиних протекло.

Чл. 22.

Кад дужник хоће заложено имање да прода, онда ће Првостепени Суд, који је надлежан за потврду преноса, изискати од Банке оригиналну тапију, потврдити на њој пренос, а осим тога, Суд ће од купца који прими имање са теретом банчиним, узети изјаву, да он постаје дужник банчин за сву суму и да прима све обавезе првог дужника, па ће ту изјаву оверену судом, у оригиналу послати са тапијом Банци.

Кад се имање, заложено Банци, има да прода на јавној лицитацији за рачун кога другог, а не Банке, онда ће извршна власт изискати од Банке препис тапије и по њему узети имање у попис и продати. Кад продаја постане извршна, Првостепени Суд, који има да изда купцу тапију, поступиће по наређењу прве тачке овога члана, ако Банка друкче не нареди.

Но ако купац у оба напред поменута случаја, плати одмах купљено имање, онда ће се оригинална тапија предати њему.

в) ЗАЛОЖНИЦЕ

Чл. 23.

Заложником се обвезује Банка, да ће њеном имаоцу плаћати уредно интерес, и исплатити му именовану вредност, под условом, означеним на самој заложници.

Чл. 24.

Ради набавке потребних новчаних средстава за давање хипотекарних зајмова, Банка може своје заложнице како продавати, тако и у залогу давати.

Чл. 25.

Банка издаје заложнице на подлогу зајмова, издатих на непокретна добра.

Она према томе, не сме имати у оптицају више заложница, него што износи сума издатих хипотекарних зајмова.

Чл. 26.

Банка издаје заложнице на доносиоца.

Заложнице ће бити снабдеване полугодишњим купонима и талоном за купоне.

Чл. 27.

Облик заложница банчних прописује Управни Одбор.

Заложнице оверава и тврди да су на основу хипотекарне залоге издате, председник контролног одбора.

Чл. 28.

Интерес на заложнице рачуна се полугодишње, и исплаћује се по истеку свакога полгођа.

Стопу интереса одређује Управни Одбор.

Чл. 29.

Банчине заложнице могу носити извесне премије — згодитке.

За колику се суму на појединим вучењима има да извуче ових заложница, као и меру и план вучења и сама извлачења, утврђује Управни Одбор, у споразуму са Министром Трговине и Индустрије.

Чл. 30.

Банка исплаћује своје заложнице путем извлачења, која могу бити или по унапред утврђеном амортизационом плану, или на тај начин, да се само унапред одреди крајњи рок, до кога све заложнице морају бити исплаћене, а Управни Одбор да одређује потребну суму за поједина вучења.

Чл. 31.

Извлачење обвезница врши јавно комисија од три члана Управног Одбора, које Управни Одбор одреди, а у присуству управника.

Бројеви извучених заложница објављују се преко „Службених Новина”, а поред тога и у другим новинама, које Управни Одбор за то изабере.

Чл. 32.

Извучене заложнице исплаћују се после месец дана од дана вучења.

Интерес по овим заложницама тече само до дана вучења.

За исплату се, поред заложница, морају поднети и сви купони, којима рок за исплату није стигао, као и дотични талон за купоне.

У противном случају, одбиће се од суме, која се по заложници има исплатити, вредност свију оних купона, којима рок још није стигао, и који не буду уз заложницу поднесени.

Исплаћене заложнице неће се више пуштати у саобраћај, него ће се уништавати на начин, који ће бити предвиђен правилима банчиним.

Чл. 33.

Банка издаје заложнице на суме дељиве са 100.

Чл. 34.

За тачно плаћање интереса и исплату заложница јемче сва потраживања банчина по зајмовима издатим на непокретна добра, резервни фонд, сва покретна и непокретна имовина банчина, а затим по чл. 4. овога Закона, и Држава.

Чл. 35.

За наплату својих тражбина, Банка ће примати извучене заложнице, као и њихове ку-

поне, којима је рок за исплату стигао, у пуној вредности њиховој.

Чл. 36.

Заложнице банчине сматрају се у свему као државне хартије од вредности, и ослобођене су, заједно са купонима, свију такса и дажбина.

Оне ће се примати у кауцију на свима државним благајницама, по њиховој пуној имени тој вредности.

Г) ДАВАЊЕ ЗАЈМОВА ОПШТИНАМА, СРЕЗОВИМА И ОКРУЗИМА

Чл. 37.

Банка може давати зајмове општинама, срезовима и окрузима на залог непокретног имања, под истим условима као и приватним лицима.

Тако исто може им давати зајмове и на залогу приреза и прихода, ну у оба ова случаја морају имати одобрење од надлежне државне власти, да се могу задужити.

Ако општине, срезови и окрузи ма и за једно полгође, не би платили Банци припадајућу отплату и интерес, Министар Финансија, на захтев банчин, узеће у своје руке наплату

заложеног приреза и прихода, па ће из њих измиривати *Банци* интерес и отплату.

Чл. 38.

За давање зајмова општинама, срезовима и окрузима на залог приреза и прихода, важе одредбе чл. 13., 14., 15., 18., 19. и 21. овога Закона.

Рок овим зајмовима може, изузетно од наређења става првог чл. 13. овога Закона, бити до 50 година.

Чл. 39.

Исто тако и за обвезнице, које буде *Банка* издавала на основи ових зајмова, важе одредбе чл. 23., 24., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35. и 36. овога Закона.

Сума обвезница у оптицају не сме бити већа од суме издатих зајмова на залог приреза и прихода.

н.е. 2. нов

д) УЛАГАЊЕ КАПИТАЛА

Чл. 40.

Сви државни фондови, а тако исто и капитали обласни, окружни, срески и општински

у колико нису депоновани у самоуправним штедионицама, капитали црквени и манастирски и других јавних установа под непосредним државним надзором и њихови новци који се купе у прирезима, а не употребе се у року од шест месеци на оно чему су намењени; сви депозити код судова, полициских власти и новци пупилних и стецишних маса, морају се давати на руковање *Државној Хипотекарној Банци*, ако корист пупиле не захтева да се пупилни новац изда под већи интерес по Закону о старатељству.

Сви ови капитали и фондови могу се уложити и у државне обвезнице и у хартије којима се по Закону даје то право, а пупилни новац и у штедне заводе, којима Закон признаје пупиларну сигурност али само до највише 20 хиљада динара, од једне пупилне масе.

н.е. 2. нов

Чл. 41.

Ако се по предњем члану не пошаљу *Банци* новци ни за месец дана од како је то требало учинити, државни органи и лица, која су за то одговорна, платиће на тај новац 12% интереса за све време, за које новац буде бесплодно лежао.

Ћ) ПРИМАЊЕ НОВЦА ПОД ИНТЕРЕС

Чл. 42.

Банка може примати новац од свакога под интерес, на уложне књижице.

Најмања је сума, коју *Банка* прима под интерес на уложне књижице 1 динар.

Чл. 43.

Интерес на новце, које *Банка* прима, одређује Управни Одбор.

Интерес се рачуна од првог радног дана, који иде за даном, ког је улог положен.

Интерес се рачуна до 30. јуна и 31. децембра, а при исплати главнице, до дана исплате.

Неподигнут интерес капиталише се 1. јануара и 1. јула сваке године.

Чл. 44.

Уложне књижице могу да гласе на име и на доносиоца.

Чл. 45.

Улагач може своје улоге изузимати по скали отказа, коју утврђује Управни Одбор.

И *Банка* има право да откаже улагачима њихове улоге, најмање на 15 дана у напред.

с том последицом за улагаче, да ако своје улоге у отказаноме року не изузму, престаје им тећи интерес после тога рока.

Чл. 46.

Капитал и интерес по уложним књижицама, које гласе на доносиоца, исплаћује *Банка* доносиоцу.

Исто тако исплаћује *Банка* и сваком оном, који донесе уложну књижицу, која гласи на име, без даљег доказа и сматра га за правог власника. Од овог правила отступиће се само онда, ако је улагач друкчије са *Банком* уговорио, или ако је предузет корак за амортизацију књижице, или ако је Суд ставио забрану на примање по књижици.

ОДСЕК III

ПРАВА и ПОВЛАСТИЦЕ

Чл. 47.

Књиге *Државне Хипотекарне Банке* и изводи из њих оверени по чл. 2. овога Закона, имају важност јавних исправа.

Чл. 48.

Банка у сваком случају има право првенствене наплате за своје потраживање из имања, које јој је за ово заложено.

Пореза и прирези могу се из имања заложеног код *Банке*, а пре измирења банчиног потраживања, наплатити само за 1 годину и само онолико, колико долази на дотично заложено имање.

Чл. 49.

Уз заложено непокретно имање, сматра се као залога банчина и све, што је с њим како год скопчано, или му је споредно, као: све зграде које су постојале, кад је имање заложено; све зграде које су доцније начињене; све што је оправљено или доправљено; све што је залогама везано: шуме, садови и сви могући додаци и припатци.

Чл. 50.

На ануитете који се о року не положе, *Банка* ће тражити и интерес, по оној стопи, која се и на главницу њеног зајма рачуна. Исто тако, *Банка* ће наплатити од дужника и трошкове за опомене.

Чл. 51.

Ако дужник не положи ма и један интерес и отплату у уговорено време, *Банка* има право тражити наплату целога дуга.

Чл. 52.

Пре него што *Банка* приступи извршењу наплате свога потраживања, она је дужна, било непосредно, било преко надлежне полициске власти, позвати дужника да је измири у њеној тражбини. Овај позив саставиће се по обрасцу, који *Банка* сама пропише.

Ако дужник за месец дана од дана, кад му је позив саопштен, не измири *Банку* у њеном потраживању, *Банка* ће приступити извршењу наплате пордајом заложеног имања.

Чл. 53.

Извршење наплате из заложеног имања, *Банка* ће вршити нарочитим својим органима или пуномоћницима, а по прописима овога Закона.

Ако јој у овоме буде потребно и суделовање полициске и општинске власти, њихови органи морају одмах одазвати се и извршити банчине наредбе или њених пуномоћника.

Чл. 54.

Банка има право да од свог неуредног дужника одузме управу над заложеним имањем.

Овако одузетим имањем, Банка ће руко-
вати или преко стараоца којег она одреди,
или сама давањем под закуп.

За то време, Банка има парво, да прибира
све плодове и приходе zaloженог имања, и да
их употребљава на отплату неплаћене отплате
и интереса, по одбитку трошкова око одржа-
вања и чувања zaloженог имања као и др-
жавне порезе и прирезе, у колико је само оно
њима оптерећено.

Чл. 55.

Изузетно од прописа законика о поступку
судском у грађанским парницама о извршењу
наплате, Банка има и ове повластице:

1) да zaloжено јој имање, које ће изло-
жити продаји, сама процени;

2) да заложне повериоце Банка извештава
нарочитим препорученим писмом, или преко
власти;

3) ако се на продаји излицитираном ценом
zaloженог јој имања, не може Банка потпуно
да измири у своме потраживању, Банка може
продају одложити и zaloжено јој имање, по
чл. 54. узети под своју управу, а може га и
сама купити, ако нађе да то њени интереси
захтевају;

4) банчина потраживања и предмети, који
се ње тичу, сматрају се као хитне природе, и
Судови их као такве расправљају (§ 102. гра-
ђанског поступка).

Чл. 56.

Продаја, коју Банка одређује, мора се
објавити три пута у „Службеним Новинама”.
Од дана прве објаве у новинама, до дана про-
даје мора протећи најмање 30 дана не рачуна-
јући дан објаве и дан продаје.

Продаја ће се саопштити дужнику или ње-
говом заступнику на потпис.

Продаја ће се вршити у атару, где се за-
лога налази, а у месту, које Банка одреди и
објави.

Продају ће вршити орган банчин и она се
не може закључити одређеног дана пре четири
часа по подне.

Кад банчино потраживање изађе на про-
даји потпуно и надметање лицитаната пре-
стане, имање се може уступити купцу без
обзира на број лицитаната.

Чл. 57.

Жалба против овако извршене продаје,
може се поднети надлежном првостепеном

суду, у року од 10 дана, од дана кад је продаја извршена.

Жалбу може поднети само онај, који је продајом оштећен.

Суд ће, пошто *Банка* на такву жалбу да своју реч, донети решење, које је извршно.

Тапије од овако продатих имања, издају се на начин изложен у чл. 22. ов. Закона.

Чл. 58.

Ако би *Банка* за своје тражбине, осим залог у непокретном имању, имала у залози и какве покретне ствари, које су њој непосредно уручене, она се из такве залог може наплатити продајом на Берзи, или јавном лицитацијом, коју ће она сама, преко својих органа извршити.

Чл. 59.

Поред залог у непокретном имању, као и ручне залог, предвиђене у предњем члану, *Банка* има право: да се за наплату дужне јој отплате и интереса, као и трошкова, а по потреби и главнице, користи и свима осталим средствима за обезбеђење.

Чл. 60.

Ако што по измирењу банчаних тражбина из непокретног имања претече, *Банка* ће тај

вишак послати надлежном Првостепеном Суду на поступак.

Чл. 61.

Све трошкове око наплате банчаних потраживања, привремено измирује *Банка*, а она се за њих накнађује од дужника или продатог његовог имања.

Чл. 62.

Имања дужника који падне под стечај, а на којима постоји интабулација банчина, не улазе у стечишну масу, нити се на њих односе прописи Закона о стечишном поступку, него се расправљају по одредбама овога Закона.

Само на случај стечаја, *Банка* ће бити дужна да залог изложи продаји и да пошаље Суду вишак од добивене суме, ако би каквог било по њеном измирењу, иначе да поступи по чл. 54., ако на продаји не изиђе њено потпуно потраживање.

ОДСЕК IV.

а) УПРАВНИ ОДБОР

Чл. 63.

Управни Одбор састављају 11 лица и то: пет (5) чланова, које бира Народна Скупштина;

један (1) члан из реда трговаца, кога бира Народна Банка;

два (2) члана које бира Привредни Савет. Док се овај Савет не установи, та два члана бираће Главни Савез Земљорадничких Задруга;

један (1) члан Државног Савета, кога бира Државни Савет;

један (1) члан Правног Факултета Београдског Универзитета, кога бира Универзитетски Савет; и

Управник Државне Хипотекарне Банке.

Чл. 64.

Управни Одбор бира из своје средине председника и потпредседника.

Чл. 65.

Чланови Управног Одбора бирају се на четири године.

После прве четири године банчина рада отступиће сваке године по два члана, на које падне коцка, а њихова места попуниће се новим избором, на начин како је отступели члан био изабран.

Кад су на тај начин отступели сви прво изабрани чланови, онда ће отступати редом

по два најстарија члана т. ј. они који су одслужили по четири године.

Отступели чланови могу се изабрати на ново.

Чл. 66.

Чланови Управног Одбора утврђују се Краљевским Указом.

Чл. 67.

У случају, да који од чланова Управног Одбора пре истека рока своје дужности, умре или отступи, или иначе трајно буде спречен да отправља дужност, на његово ће се место изабрати нов члан, на начин како је отступели био изабран.

Члан, који се изабере да ступи на место члана, који је умро, или иначе одступио, остаће чланом само оно време, које је имао по правилу да одслужи умрли или отступели члан.

Члан 68.

За члана Управног Одбора може бити изабран и постављен само онај, који је српски грађанин и стално живи у Београду.

Чл. 69.

Дужности Управног одбора ове су:

- 1) даје правац свему раду банчином, у границама Закона и Правила;
- 2) решава о давању зајмова по свима грама банчина рада;
- 3) решава о предузимању потребних мера за наплату против неуредних дужника; о поравњању и о продаји за рачун Банке заложене непокретних добара, и у опште о свему, чиме би се банчини интереси имали да заштите и очувају;
- 4) одређује услове и утврђује каматну стопу, како за зајмове које даје, тако и на оне, које прима, и све остало по свима грама банчина рада;
- 5) решава о куповини и продаји банчиних заложница и обвезница за рачун банчин;
- 6) саставља и утврђује годишње предрачун банчиних трошкова, који и не улази у састав општег државног буџета;
- 7) одређује лица која ће у појединим Дирекцијама и Филијалама Државне Хипотекарне Банке својим потписима давати признанице на примљене вредности за Државну Хипотекарну Банку. Издаје пуномоћија за по-

слове који се свршавају за Банку, и издаје специјална овлашћења шефовима Дирекција и Управницима Главних Филијала: да они сами као одговорни наредбодавци по решењима Управног Одбора обављају посао у Дирекцијама и Главним Филијалама. Као такви они ће потписивати налоге за исплату и уплату сума на односним благајницама.

8) даје упуства за састав годишњег биланса банчиног;

9) прописује облик банчиних заложница, обвезница, упутница, признаница, уговора и т. д.;

10) бира стараоце за руковање имањем неуредних дужника;

11) саставља и предлаже Министру Трговине и Индустрије потребне измене и допуне у овоме Закону;

12) израђује правила за извршење овога Закона и Пословнике о унутрашњем раду банчином и њених Филијала. Прописује правила о руковању благајницама и о одговорности рачунополагача и наредбодаваца;

13) по прописима овога Закона бира чиновнике и поставља званичнике банчине и

њених Филијала, одређује им плату и решава како о њиховом унапређењу тако и о њиховом пензионисању и отпуштању из службе;

14) решава о отварању и укидању појединих банчиних Филијала, као и о томе, како да се они организују;

15) решава о издавању (емитовању) банчиних заложница и обвезница и њиховој исплати (амортизацији);

16) одређује потребан број повереника за оцењивање вредности непокретних добара, на која Банка даје зајмове;

17) решава о куповини непокретности и о подизању зграда потребних, како за Банку тако и за њене Филијале;

18) даје отсуство чиновницима банчиним;

19) има право кажњавања чиновника банчиних губитком плате до 3 месеца. Његова решења извршна су.

Чл. 70.

Управни Одбор састаје се у седнице кад год то банчини послове захтевају, а најмање сваког месеца по један пут.

Одбор се састаје на позив председников, или ако је он спречен, на позив подпредседника.

Одбор се сазива на начин, како то у напред пропише сам Одбор, али у сваком случају морају се позвати сви чланови Одбора писмено у седницу, за коју мора бити утврђен и изложен дневни ред.

Чл. 71.

Одбор може пуноважно решавати, ако је присутно у седници најмање пет чланова.

Одлуке се доносе већином гласова; у случају равне поделе, сматра се да је предлог одбачен.

Чл. 72.

Чланови Управног Одбора дужни су да наизменице дежурају у Банци по реду и начину, који буде утврдио сам Управни Одбор.

За ова дежурања добијају чланови Управног Одбора на име награде по 40.— динара дневно.

Чл. 73.

Чланови Управног Одбора одговорни су Банци, целим својим имањем солидарно, за штету, која би настала од противзаконог или неправилног вршења њихове дужности, или отуда, што би прекорачив границе свога круга рада, који им одређује Закон и Правила, тиме Банку оштетили.

Ова одговорност не може пасти на оног члана Управног Одбора, који је одмах противу одлуке и наредбе Одборове протествовао, или који није суделовао у радњи, којом је штета *Банци* учињена.

Чл. 73. а

У смислу одредаба чл. 2. и 86. тач. 2. и 3. Закона о уређењу Управе Фондова а на основу донешених одлука и решења Управног Одбора, пословима *Државне Хипотекарне Банке* управља и руководи Главна Дирекција банчина, коју сачињавају Управних *Државне Хипотекарне Банке* и дежурни члан. У име Управног Одбора, Дирекција спроводи и примењује ова његова решења донесена у смислу чл. 71. Закона о уређењу Управе Фондова.

Сва ова решења имају силу наређења и њих има безусловно извршивати Главна Дирекција. Као наредбодавац одговоран је цео Управни Одбор са ограничењем у чл. 73. али-неје 2. Закона о уређењу Управе Фондова.

б) СЛУЖБЕНО ОСОБЉЕ

Чл. 74.

Државна Хипотекарна Банка за вршење својих послова има чиновнике, званичнике и

служитеље, којих број одређује Управни Одбор према потреби.

Чл. 74. а

За обављање појединих послова, Управни Одбор установљаваће поједине пословне Дирекције којима управља Шеф Дирекције на основу наредба и решења Главне Дирекције.

Свака Дирекција има потребан број одељења којима управља одговорни шеф одељења. Ближе одредбе о раду ових Дирекција и одељења прописује Управни Одбор нарочитим статутом.

Чл. 74. б

За обављање својих послова ван места седишта банчиног, Управни Одбор својом одлуком отвараће у појединим местима Краљевине, Главне Филијале и Агенције *Државне Хипотекарне Банке*.

Организацију, круг рада и пословни однос према *Хипотекарној Банци* Главних Филијала и Агенција, прописује Управни Одбор статутом, водећи рачуна о законским наређењима Закона о уређењу Управе Фондова и о прописима овог Закона.

Чл. 74. в

У циљу контроле над радом у појединим пословним Дирекцијама, Главним Филијалама Агенцијама, како рачунске тако и у погледу правилне примене Закона, законских прописа и наређења, установљава се у *Државној Хипотекарној Банци* инспекторат, као засебно одељење у Главној Дирекцији.

На челу овог одељења стоји Главни Инспектор. Дужност Главног Инспектора прописује Управни Одбор правилником.

Чл. 75.

Чиновници банчини постављају се Краљевим Указом.

Управник се поставља на пет (5) година на предлог Министра Трговине и Индустрије, а остали чиновници по предлогу Управног Одбора.

Ниједан чиновник не може бити унапређен, пензионисан или отпуштен из службе банчине, без предлога Управног Одбора, а на другу дужност упућен или премештен, без пристанка Управног Одбора.

Чл. 76.

Распоређивање чиновника у *Банци* и Филијалима, врши Управни Одбор.

Чл. 77.

За Управника банчиног може бити постављен онај, који је свршио Факултет или Вишу Трговачку Школу са испитом зрелости и има 35 година.

Чл. 78.

За Главног Секретара може бити постављен само онај, који је свршио Факултет или Вишу Трговачку Школу, овде или на страни, и који је бар пет година био чиновник у каквом већем новчаном заводу. Првенствено право има онај, који је поред тога упознат са пословима и организацијом хипотекарних установа.

Главни Секретар заступа Управника, кад је овај спречен да своју дужност врши. Он присуствује свима седницама Управног Одбора, као пословођа.

Чл. 79.

У *Државној Хипотекарној Банци* постоје ова указна звања: управник, главни секретар, банчин правобранилац, главни инспектор, шефови дирекција, управници главних филијала, шефови одељења, чиновници, извршиоци, бла-

гајници, шефови агенција, архивари и кореспонденти.

Чиновник банчин може бити само онај, који је најмање свршио Трговачку Школу, целу гимназију или реалку, и који положи прописани чиновнички испит у Банци. Од ове школске квалификације, могу бити изузети благајници, извршиоци и архивари банчини.

Правила о испиту чиновника прописаше Управни Одбор.

Од овог испита ослобођавају се:

а) Управник и Главни Секретар;

б) чиновници Правобранилачког Одељења банчиног, од којих се тражи, да су свршили Правни Факултет овде или на страни, и да су служили у Суду као чиновници, најмање три године, а шеф истог одељења може бити само онај, који је служио најмање пет година у судској струци, или у овом одељењу;

в) извршиоци и архивари;

г) чиновници који су свршили најмање трговачку школу у рангу средње школе, целу гимназију или реалку, а који су провели најмање пет година у каквом новчаном заводу или Државној Хипотекарној Банци као званичници; и

д) кореспондетни.

Чл. 80.

Плате су чиновника у сребру:

а) Управнику Динара 8.000.— годишње;

б) Главном Секретару по овим класама:

III класе Динара 5.000.— годишње;

II „ „ 6.000.— „

I „ „ 7.000.— „

в) шефовима одељења и шефовима филијала:

V класе Динара 4.000.— годишње;

IV „ „ 4.500.— „

III „ „ 5.000.— „

II „ „ 5.500.— „

I „ „ 6.000.— „

г) за све остале чиновнике важе ове класе:

V класа од Динара 2.000.— годишње;

IV „ „ 2.500.— „

III „ „ 3.000.— „

II „ „ 3.500.— „

I „ „ 4.000.— „

Чл. 80. а

Банчин правобраниоц, шефови пословних дирекција, Управници Главних Филијала и главни Инспектор имаће ове годишње плате у сребру:

III класе Динара 5.000.—

II „ „ 6.000.—

I „ „ 7.000.—

Главни Инспектор, шефови пословних дирекција и Управници Главних Филијала, морају имати квалификације које су прописане у чл. 78. Закона о уређењу Управе Фондова, а банчин правобранилац квалификације које се у чл. 79. истог Закона траже за шефа Правобранилачког Одељења. На ова указна звања, изузетно од прописа овога члана, могу бити постављени досадашњи чиновници Управе Фондова, који су већ стекли ранг и плату шефа одељења и Филијала по чл. 80. тач. в. поменутог Закона.

Чл. 80. б.

Шефови Агенција имаће плате и деле се на класе предвиђене у тач. в. чл. 80.; а кореспонденти и архивари имаће плату и деле се на класе предвиђене у тач. г) чл. 80. Закона о уређењу Управе Фондова.

Садашњи архивари Управе Фондова, који су путем указа већ добили плате веће од 4.000.— задржавају исте.

За кореспонденте могу се изузетно и по одлуци Управног Одбора, поставити и они,

који немају школских квалификација предвиђених чл. 79. Закона о уређењу Управе Фондова и прописаних чиновничких испита.

Чл. 80. в.

Поред плате предвиђене у чл. 80-ом Закона о уређењу Управе Фондова, Управни Одбор може према потреби и способности одредити чиновницима *Државне Хипотекарне Банке* годишње додатке на име повећања плате осим додатка на скупоћу, које ће имати као и други државни чиновници.

Ово повећање важиће кад га одобре Министар Трговине и Индустрије и Министар Финансија. Ако ови Министри у року од месец дана не донесу по овом никакво решење, одлука Управног Одбора ступа на снагу.

Ови додаци не утичу на величину пензије чиновника *Државне Хипотекарне Банке* који буду стављени у пензију.

Чл. 81.

Чиновници банчини не могу бити унапређени, ако у једној класи несу провели најмање 1 годину.

Чл. 82.

Званичнике у Државној Хипотекарној Банци поставља, одређује им плату и отпушта Управни Одбор.

Величину њихове годишње плате одређује Управни Одбор банчин.

Чл. 83.

Служитеље банчине поставља и отпушта Управник банчин одређујући им величину годишње плате.

Чл. 84.

Чиновницима и званичницима који путују или врше послове банчине ван свога сталног места, одређује Управни Одбор путне и остале трошкове.

Чл. 85.

Отсуства чиновницима и званичницима дужа од 10 дана, даје Управни Одбор, а до 10 дана Управник.

Чл. 86.

Дужности Управникове ове су:

1) председава седницама Управног Одбора и руководи их;

2) Извршује одлуке Управног Одбора;

3) у хитним случајевима издаје са дежурним чланом наредбе и предузима све мере, које би банчини интереси захтевали, о чему је дужан да накнадно, у првој седници извести Управни Одбор;

4) саставља и, бар на 8 дана пре почетка сваке године, подноси Управном Одбору на проучавање и одобрење, предрачун трошкова банчиних за идућу годину;

5) води надзор над особљем банчиним, и стара се, да се по канцеларијама банчиним одржава ред и дисциплина;

6) надзирава, да се по свима правцима банчине радње, тачно врше прописи Закона, правила и упуства,

Кад год би нашао, да је нека одлука Управног Одбора противна Закону о Управи Фондова, или другим правилима и прописима за банчине послове, дужан је, да извршење такве одлуке обустави и задржи, док о томе не поднесе свој писмен извештај Министру Трговине и Индустрије, и док од овога не дође решење по тој ствари. Управник је дужан да поднесе Министру свој извештај најдаље у року од два (2) дана од дана донесене одлуке,

а Министар је дужан да изда по томе предмету своје решење, и да о томе *Банку* извести најдаље у року од 10 дана, од дана одлуке Управног Одбора; — у противном случају, дотична одлука Управног Одбора може се извршити;

7) нарочито се стара и води надзор, да вредност банчаних заложница и обвезница у циркулацији не пређе одређене границе;

8) стара се да се извлачења ових хартија врше тачно по утврђеном плану, и да се ове хартије, исплаћене и повучене из оптицаја, поништавају онако, како то прописно буде;

9) присуствује свима извлачењима банчаних заложница и обвезница, као и поништењу ових хартија;

10) реферише Министру Трговине и Индустрије о свима пословима *Државне Хипотекарне Банке*.

ОДСЕК V

КОНТРОЛНИ ОДБОР

Чл. 87.

Надзор у *Државној Хипотекарној Банци* врши Контролни Одбор.

Чл. 88.

Контролни Одбор састоји се из 5 чланова. Они се постављају Краљевским Указом, на предлог Министра Трговине и Индустрије.

Чл. 89.

За члана Контролног Одбора може бити постављен само онај, који је вичан у пословима новчаних завода.

Чл. 90.

Чланови Контролног Одбора постављају се на 5 година.

После прве четири године, иступа по један, на кога коцка падне. После пете године, отступиће и онај последњи члан, а доцније отступиће свагда онај, који је по служби најстарији, т. ј. који је пуних пет година одслужио.

На случај да место којег од чланова, смрћу или иначе остане упражњено пре одређенога времена, Министар Трговине и Индустрије попуниће ово место, новим избором најдаље за месец дана.

Чл. 91.

Контролни Одбор бира себи из своје средине председника, на годину дана. Кад је

Председник спречен, замењује га по рангу најстарији члан.

Чл. 92.

Контролни Одбор састаје се на позив свог председника ради вршења свога задатка.

Његов је задатак:

1) да редовно сваког месеца, а и ванредно кад нађе за потребно, прегледа рад Управног Одбора, књиговодства и рачуноводства банчиног;

2) да од времена на време држи ревизије над банчиним благајницама; да се уверава, како о стању готовине, тако и о стању заложница, обвезница, купона и осталих вредности у Банци;

3) да прегледа и оверава годишњи биланс, и рачун губитка и добитка;

4) председник Контролног Одбора оверава по чл. 27. заложнице банчине.

Чл. 93.

О сваком извршеном прегледу, подноси Контролни Одбор свој извештај Министру Трговине и Индустрије. Овај извештај доставља у препису и Управном Одбору.

Чл. 94.

Контролни Одбор може вршити свој задатак, ако је присутно бар три члана, рачунајући у овај број и председавајућег.

Чл. 95.

Чланови Контролног Одбора имају у имс награде за свако присуство при вршењу прегледа у Банци по 40.— динара дневно. Ова и се награда исплаћује на крају сваке године

Чл. 95. а.

Министар Трговине и Индустрије има право одредити свога изасланика да присуствује седницама.

ОДСЕК VI

БИЛАНС — РАСПОРЕД ДОБИТИ — РЕЗЕРВНИ ФОНД

Чл. 96.

Државна Хипотекарна Банка води своје књиге на основи двогубог књиговодства.

Књиге банчине потврђује Министарство Трговине и Индустрије.

Чл. 97.

На крају сваке године — 31. децембра — Банка је дужна, да састави општи попис све своје имовине — активе и свега свог дуга — пасиве — и да на основи тога изведе биланс целокупног стања, заједно са рачуном губитка и добитка.

Чл. 97. а.

Главна Контрола преко својих органа у Банци имаће у току пословне године, изузетно од одредаба Закона о њеном уређењу ове дужности:

1) да прегледа: сва примања и издавања по свима државним и јавним фондовима којима Државна Хипотекарна Банка рукује по чл. 5. тач. 1. Закона о свом уређењу;

2) да контролише сва примања и издавања по свима капиталима и новцима општинским, среским, окружним, обласним, црквеним и манастирским и других корпорација, којима Државна Хипотекарна Банка рукује по тач. 2. чл. 5. Закона о своме уређењу, у колико ти капитал и новци нису чисто приватног карактера;

3) контролу редовних исплата пензије по пенз. фондовима којима Државна Хипотекар-

на Банка рукује по овлашћењу и специјалним Законима (чиновничким, свештеничким и учитељским фондовима) вршиће органи Главне Контроле на овај начин: Државна Хипотекарна Банка сачиниће један тачан списак свих пензија, које се сада исплаћују на њеној каси и — пошто га Месна Контрола прегледа и овери — вршиће Државна Хипотекарна Банка у напредак свакога месеца редовне исплате пензија у износу означеном у томе списку, без претходне специјалне овере појединих налога, све док не наступи каква промена, која по односном Закону утиче на величину и трајање пензија. Кад таква промена наступи, она ће се по претходном прегледу и овери Месне Контроле унети у поменути списак. Све остале нередовне исплате из ових фондова и ако би биле засноване на надлежним одлукама, подлеже претходном прегледу и овери Месне Контроле.

Ако стање послова буде изискивало. Главна Контрола одредиће у Месну Контролу при Државној Хипотекарној Банци више рачуноиспитача којима ће у исто време определити делокруг рада, с обзиром на овде изложену своју надлежност.

Надзор над свим осталим радом и пословима Државне Хипотекарне Банке предвиђе-

ног у чл. 5. тач. 3. до 20. вршиће Контролни Одбор банчин по чл. 87. и 92. Закона.

Чл. 98.

Биланс и рачун губитка и добитка утврђује Управни Одбор у својој седници, пошто га претходно прегледа и са главним књигама упореди.

Тако утврђен биланс и рачун губитка и добитка предаје Управни Одбор на преглед Контролном Одбору, најдаље до краја месеца Марта идуће године. Контролни Одбор дужан је, да у року од 30 дана од дана кад је примио биланс, исти прегледа, и ако нађе да је исправан, да га својим потписом овери. О овоме свом прегледу извештава он написменс Управни Одбор и враћа му биланс ради исправке.

Чл. 99.

Овако прегледан и утврђен биланс и рачун губитка и добитка, Управни Одбор предаје јавности у „Службеним Новинама“, и подноси га, заједно са својим извештајем о банчиној радњи у дотичној години, Министру Трговине и Индустије.

Тако исто Управни Одбор подноси биланс и рачун губитка и добитка и Главној Контроли на преглед.

Чл. 100.

Главна Контрола дужна је да прегледа биланс и рачун губитка и добитка, најдаље за четири месеца, рачунајући од дана, кад јој је Управни Одбор рачуне поднео.

Овај преглед врши Главна Контрола у самој Банци. Кад се Главна Контрола, упоређујући књиге и рачуне банчине са поднесеним билансом и рачуном губитка и добитка, увери, да је све тачно и исправно, онда одмах издаје разрешницу Управном Одбору. Главна Контрола издаје ову разрешницу изузетно од тач. 3. чл. 97. Закона њеног устројства, простим уверењем од стране својих изасланика, да је биланс упоређен са књигама и да је исправан.

Ово уверење исписују и потписују изасланици Главне Контроле на самом билансу, у два примерка. Један задржавају изасланици за Главну Контролу, а други се чува у Банци.

Ако Главна Контрола у року од четири месеца, рачунајући од дана, кога су јој рачуни на преглед послати, не би извршила преглед биланса и рачуна губитка и добити, поменути

рачуни банчини сматраће се као исправни, а Управни Одбор као разрешен, а на Главну Контролу пада одговорност, што није своју дужност извршила.

Чл. 100. а.

Сви расходи по пословима банчиним падају на терет банчиних бруто прихода за односну пословну годину, изузимајући издатке који се помињу у чл. 103. а овога Закона.

Чл. 101.

Од чисте добити банчине, која ће се добит свести на златну монету, употребиће се:

- а) 3% на име награде — тантијеме — Управнику и члановима Управног Одбора;
- б) 4% на име награде службеном особљу банчином изузимајући извршиоце;
- в) 2% на име награде извршиоцима банчиним;
- г) од преостатка чисте добити уноси се 20% у резервни фонд, а остатак припада Главној Државној Благајни као удео Државе у чистој добити Државне Хипотекарне Банке.

Ових 20% уносиће се у резервни фонд сведотле, док овај не достигне суму од 10 мили-

јона Динара. После овога, припада цео преостатак чисте добити Главној Државној Благајни.

Тантијема Управног Одбора дели се на чланове овога одбора по сразмери њихове присутности на седницама.

Тантијема за чиновнике дели се по сразмери њихове годишње плате и времена проведеног у банчиној служби, о чему ће Управни Одбор прописати нарочити правилник.

Чл. 102.

Резервни Фонд Државне Хипотекарне Банке служи у првом реду за покриће губитка, које би Банка могла имати у току свога рада.

Резервни Фонд образује се:

- а) из половине преостатака од чисте добити банчине, по чл. 101.;
- б) из прихода на капитал његов;
- в) из неподигнутих сума од амортизованих заложница и обвезница банчиних, као и купона њихових, које су застареле;
- г) из неподвижених прихода;

Капитал банчиног резервног фонда, води се у злату, и улаже се у српске Државне хартије од вредности, које носе интерес и у акције

Привилеговане Народне Банке Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

ОДСЕК VII ОПШТА НАРЕЂЕЊА

Чл. 103.

Сви трошкови око извршења овога Закона, подмириће се из благајнице банчине, и амортизоваће се поступно, према решењу Управног Одбора.

Чл. 103. а.

Овлашћује се Државна Хипотекарна Банка да може отворити засебан рачун у својим књигама на којем ће књижити суме издате за набавку и израду материјала: за израду заложница и обвезница, књижица по зајмовима и уложима и за подмиривање других материјалних потреба, које ће се трошити на дужиниз година, с тим, да Банка за тај број година извршује постепено амортизацију овога рачуна, предвиђајући у своме буџету сваке године потребне суме.

Чл. 103. б.

Трошкове око извршења овога Закона у колико се не могу подмирити из сума предви-

ђених редовним буџетом Државне Хипотекарне Банке за текућу буџетску годину, подмириће се из благајнице банчине на терет нарочитог рачуна за реорганизацију Државне Хипотекарне Банке, који се има поступно амортизовати према решењу Управног Одбора, предвиђајући редовно сваке године у своме буџету трошкова потребне суме за његову амортизацију.

Чл. 104.

Државна Хипотекарна Банка може према решењу Управног Одбора и одобрењу Министра Трговине и Индустрије, подизати зграде како за себе, тако и за своје Филијале. За тај циљ може узети потребан зајам и путем амортизације исплатити га из својих прихода.

Министар Финансија овлашћује се, да може Банци бесплатно уступити државна земљишта, потребна за њене зграде.

Чл. 105.

Фалсификовање банчиних заложница и обвезница, купона или ма ког рода исправа банчиних, као и сама припрема и покушај за то, казни се по одредбама казненог закона.

Чл. 106.

Исплата извучених заложница и обвезница банчаних, застарева после тридесет (30) година, од дана одређене исплате.

Купони банчаних заложница и обвезница, застаревају за пет година од рока исплате.

Чл. 107.

Банка је дужна да у „Службеним Новинама” предаје јавности своја месечна стања.

Чл. 108.

Правила и упутства за вршење свих послова у *Државној Хипотекарној Банци*, прописиваће Управни Одбор.

Чл. 109.

Непокретним имањима, које је Управа Фондова до сада од својих дужника откупила, руковаће *Државна Хипотекарна Банка* на начин, како она за најкорисније нађе, докле не добије могућности да их распрода.

ОДСЕК VIII

ПРЕЛАЗНА НАРЕЂЕЊА

Чл. 110.

Управи Фондова ставља се у дужност да изврши постепену ликвидацију окружних ште-

дионица, које су укинute Законом од 1. јануара 1894. г. У том циљу примиће Управа Фондова од окружних штедионица сву активу и пасиву њихову, по попису, који има извршити на дан пријема. Даље, сва акта, документе, књиге и сву осталу администрацију, и ступиће у сва права и у све обавезе њихове.

Чл. 111.

Досадањим дужницима Управе Фондова и окружних штедионица, који су заостали са исплатом отплата и интереса, могу се учинити олакшице, ако Управни Одбор нађе, да се то, с обзиром на интересе Управине може учинити.

Олакшице могу бити: у продужењу рока зајма, и у капиталисању неплаћених интереса. У сваком случају зајам мора бити довољно обезбеђен.

Ако стара непокретна залога није довољна и ако дужник не може да да допуно довољну непокретну залогу, онда се као дапуна залог може примити и залога покретна, и то: у добрим хартијама од вредности, у каквим сталним доходцима, или напоследку и у сигурном личном јемству.

Чл. 112.

Кад Управа Фондова отпочне рад по овоме Закону, извршиће у што је могуће краћем року попис све своје активе, као и активе окружних штедионица, у који ће свако потраживање ући према стварној вредности залоге како би се на тај начин могли констатовати евентуални губици.

Нађени губитак ставиће Управа на терет Држави према чл. 5. Закона о Управи Фондова од 16. августа 1862. г., и чл. 6. Закона о окружним штедионицама од 21. октобра 1871. године.

Држава ће на ту суму издати Управи Фондова задужницу, са којом ће се обвезати, да на исту суму плаћа $5\frac{1}{2}\%$ годишње у име интереса и отплате, зашта ће у првом реду служити годишњи удео Државе у чистој добити а у колико ова сума не би достигла, накнадиће држава у готову.

Што се год буде наплатило од горњих пропалих потраживања, ставиће се у олакшицу ове државне задужнице.

Чл. 115.

Са досадашњим чиновницима Управе Фондова, које Управни Одбор не буде изабрао

поступиће се по Закону о чиновницима грађанског реда.

Чл. 114.

Решени зајмови пре овога Закона задржавају ред пријаве, ако дотични зајмотражиоци накнадно испуне прописе овога Закона, и трошкове поновног процењивања, сноси сама Управа.

Чл. 115.

Овај Закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише.

Чл. 116.

Кад овај Закон ступи у живот, одмах ће се, на позив Министра Народне Привреде, изабрати и конституисати Управни Одбор, који ће изабрати потребан број чиновника и предузеће одмах све мере, да Управа може по овом Закону почети радити најдаље за 6 месеци.

Почетак рада објавиће се преко „Српских Новина”.

До овога дана, вршиће се сви послови у досадашњој Управи и окружним штедионицама, изузев давање зајмова и примање пријава за зајам.

Чл. 117.

Овим Законом укида се:

- 1) Закон о Управи Фондова од 16. августа 1862. г. (Збор 15. стр. 87.), са свима његовим изменама и допунама;
- 2) Закон о давању новца под интерес из касе Управе Фондова, од 24. августа 1862. г. (Збор 15. стр. 92.), са свима његовим изменама и допунама;
- 3) Закон о заложницама Управе Фондова од 15. јануара 1874. г. (Збор. 26. стр. 67.);
- 4) Закон о Окружним Штедионицама од 21. октобра 1871. г. (Збор. XXIV. стр. 87.), са свима његовим изменама и допунама;
- 5) И остали Закони, који су противни овоме Закону.

Чл. 117. а.

Главна Државна Благајница накнадиће Државној Хипотекарној Банци по Закону о накнади ратних штета или иначе, разлику на курсу која би се појавила у билансу за 1915., 1916., 1917., 1918., 1919., 1920. и 1921. год. као губитак између сума које су положене и које ће се у будуће полагати у француским францима или у другим монетама, по уговорима о зајму на 4½% заложнице Управе Фондова од

1910. год. на 4½% обвезнице Управе Фондова од 1911. год. и 6% авансу од 1913. год., и ануитета по зајмовима у злату који ће дужници Државне Хипотекарне Банке, на основу чл. 78. Закона о Ликвидацији Мораторијума, плаћати у динарима по средњем курсу Београдске Берзе израчунатом за време од 12. априла до 12. јула 1914. године.

Почев од 1922. год. па у будуће Главна Државна Благајница задужиће Државну Хипотекарну Банку за ануитете које је до сада послала за банчин рачун банкама уговорницама по предратним банчиним зајмовима обрачунавајући послате суме по курсу предвиђеном чл. 28. Закона о ликвидацији мораторног стања. У будуће пак, за ануитете које плаћа Државна Хипотекарна Банка, разлику између овог и берзанског курса надокнађиваће Министарство Финансија Државној Хипотекарној Банци. Потребне суме уносиће се у буџет. Од 1. јануара 1924. г. ова разлика неће се рачунати као чиста добит при подели тантијеме.

Чл. 117. б.

Овлашћује се Државна Хипотекарна Банка да од својих дужника по предратним зајмо-

вима у злату прима ануитете почев од 24. марта 1923. г. па надаље, као и исплату целокупног дуга, обрачунавајући курс злата по одредбама чл. 28. Закона о Ликвидацији мораторног стања.

Чл. 117. в.

Изузетно од чл. 97. Закона о своме уређењу, Управа Фондова извршиће на дан 31. децембра 1919. год. билансирање за године: 1915., 1916., 1917., 1918. и 1919. год. с обзиром на Закон о Ликвидацији Мораторијума од 24. априла 1920. год. придржавајући се одредаба овога Закона једним билансом, а не за сваку годину понаособ.

Чл. 117. г.

Обрачунавање интереса по хипотекарним зајмовима као и по фондовима и капиталима за 1915., 1916., 1917., 1918. и 1919. год. извршиће се као и досадашњим билансима Управе Фондова за сваку годину засебно, али ће се укупан резултат за пет година од интереса по хипотекарним зајмовима и од камате по фондовима и капиталима унети у биланс за 1915. до 1919. године.

Чл. 117. д.

По текућем рачуну Државне Хипотекарне Банке код Министарства Финансија, како по примљеним депозитима на Крфу и Солуну за рачун банчин, тако и по исплаћеним ануитетима на страни за рачун банчин, неће се рачунати никаква камата почев од 1. јануара 1915. до 1. јула 1920. године.

Чл. 117. ђ.

За наредну 1923. год., буџет Државне Хипотекарне Банке неће улазити у састав Општег Државног Буџета у целости, већ само као анекс уз исти, при чему ће Управни Одбор пријавити само вероватан чист добитак Државне Хипотекарне Банке за ту годину.

Чл. 117. е.

Закон о уређењу Управе Фондова од 8. јула 1898. год. са свима изменама и допунама, проширује се на целокупну територију Краљевине Југославије.

Одредбе чл. 53. Закона о Уређењу Управе Фондова, имају обавезну снагу само за досадашњу Краљевину Србију. У осталим покрајинама потраживања Државне Хипотекарне

Банке уживају право првенства и неодложне наплате административним путем, тако да је *Државна Хипотекарна Банка* овлашћена да доспела плаћања извршује егzekутивним путем преко надлежних власти.

Давање зајмова у новим областима вршиће се на основу исправа које се као доказ о праву власништва издају на основу књига устројених Законом и катастралних поседовних листова који и даље важе у новим областима.

На територији ван Србије и Црне Горе имаће се одредбе чл. 16., 17. и 22. Закона о Уређењу Управе Фондова примењивати аналого. водећи рачуна о правним прописима дотичних територија.

Чл. 117. ж.

Заводи и Установе у новим областима које су до доношења овога Закона примали на улоге и чување новац о којем је реч у чл. 5. тач. 1. и 2. овога Закона, дужни су у року од најдаље 10 година положити овај новац *Државној Хипотекарној Банци*. Нове улоге овога новца поменути Заводи могу примати још у року од (5) година, а од тада се сав новац

по чл. 5-ом тач. 1. и 2. мора слати *Државној Хипотекарној Банци*.

Али Заводи и Установе у области Далмације, који су до доношења овога Закона примали на улоге и чување новац о коме је реч у чл. 5-ом тач. 1. и 2. овога Закона (Закона о изменама и допунама у Закону о Уређењу Управе Фондова), дужни су у року од шест месеца од дана промулговања овога Закона положити сав тај новац *Државној Хипотекарној Банци*, као што ће се и нови улози овога новца у будуће одмах полагати на приплод и чување *Државној Хипотекарној Банци*.

Чл. 117. з.

Државне, самоуправне и друге власти, које на основи чл. 5. (тач. 1. и 2.) а у вези чл. 40. Закона о уређењу *Државне Хипотекарне Банке* обавезно улажу своје капитале и фондове као и пупилне и депозитне новце код *Државне Хипотекарне Банке*, или по својој дужности примају и полажу новац за рачун *Државне Хипотекарне Банке*, морају овај примљен новац слати одмах и непосредно *Државној Хипотекарној Банци* или га предавати њеној најближој Филијали или Агенцији, или за

рачун Државне Хипотекарне Банке полагати Филијалама Народне Банке или Поштанским Штедионицама. Одговорни рачунопологачи, ако у року од пет дана најдуже не положе ове суме, дужни су полагати Банци 12% камате на непредате суме од дана пријема новца па до дана предаје, као и биће одговорни кривично за дело послуге новцем по § 112. Кривичног Закона.

Чл. 117. и.

Избор целог новог Управног Одбора мора се извршити у року од два месеца по ступању на снагу овога Закона.

Чл. 117. ј.

Овај Закон ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама” и замењује привремену Уредбу о допунама и изменама о организацији Управе Фондова Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца од 12. августа 1920. године, измене и допуне у Привременој Уредби о допунама и изменама у организацији Управе Фондова Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, од 13. новембра 1920. године. — Списка Уредаба Министарства Трговине и

Индустрије Бр. 42 и 43. „Службене Новине” Бр. 19521. Тога дана престају важити све одредбе прилога Бр. 3. Финансијског Закона за 1920. и 1921. годину, које су у супротности са овим Законом, као и све одредбе Закона о Уређењу Управе Фондова, које су противне одредбама овога Закона.

Чл. 118.

Овај Закон ступа на снагу, када га Краљ потпише, а обавезну снагу добија даном обнародовања у „Службеним Новинама”, и тада престају важити сви Законски прописи досадашњег Закона о Државној Хипотекарној Банци који су у противности са овим изменама и допунама тога Закона.

Препоручујемо Нашем Министру Трговине и Индустрије да овај Закон обнародује, свима Нашим Министрима, да се о његовом извршењу старају, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

Лич. бр. 36094